

Μὰ ἄς σᾶς τὸ πῶ ! Κάτι, δὲν ξέρω τί, μιλοῦσε
μέσα μου ἔδῳ καὶ σᾶς δικιολογοῦσε.
Μὰ μὲ τὸν ἑαυτὸ μου εἶχα θυμῶσει ὥστόσο,
ποὺ δὲν μπορούσα πιδ πολὺ νὰ σᾶς θυμῶσω.

ΦΑΟΥΣΤ :
Γλυκειά μου !

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ :
Ἄστε !

ΦΑΟΥΣΤ :
Μπουκέτο κάνεις ;
ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ (κόβει μιὰ μαργαρίτα καὶ μαδᾷ ἓνα
ἓνα τὰ φύλλα της):
"Οχι ! εἶν' ἓνα

παιγνίδι.

ΦΑΟΥΣΤ :
Τί ;

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ :
Ἀφῆστε. Γελάτε δῶ μὲ μένα.
(Μαδᾷ καὶ μουρμουρίζει).

ΦΑΟΥΣΤ :
Τί μουρμουρίζεις ;
ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ (σιγαλά) :
Μ' ἀγαπᾷ—δὲ μ' ἀγαπᾷ.

ΦΑΟΥΣΤ :
Οὐράνια μου γλυκειά θωριά !
ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ (ξακολουθεῖ) :
Μ' ἀγαπᾷ—δὲ μ' ἀγαπᾷ—
(μαδόντας καὶ τὸ τελευταῖο φύλλο, ξεφαντίζει μὲ χαρά):
μ' ἀγαπᾷ !

ΦΑΟΥΣΤ :
Ναί, παιδί μου, τοῦ ἄνθους ἡ φωνὴ
θεϊκὸς χρησμός ἄς σοῦ εἶναι ! Σ' ἀγαπᾷ !
Τὸ νοιώθεις, τί σημαίνει ; Σ' ἀγαπᾷ !
(Τῆς πιάνει καὶ τὰ δύο χέρια).

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ :
Ἀνατριχιάζω !

ΦΑΟΥΣΤ :
Μὴν τρέμης ! "Ω, ἄς σοῦ πῇ τὸ μᾶτι,
αὐτὸ τὸ χερσοφίξιμο ἄς σοῦ πῇ
ὅ,τι εἶναι ἀνείπωτο· δοσμένη
ἀκέρεια, ἄς αἰστανθῇ ἡ ψυχὴ
μιὰ ἀναγάλια, ποὺ αἰώνια πρέπει νᾶναι !
Αἰώνια!—θᾶταν τὸ τέλος της ἀπελπισιά.
Ναί, ὄχι τέλος, ὄχι τέλος !

(Ἡ Μαργαρίτα τοῦ σφίγγει τὰ χέρια· ἔπειτα ξαπολιέται καὶ
φεύγει τρεχάτη. Ὁ Φάουστ μένει μιὰ στιγμὴ στοχαστι-
κός, ἔπειτα πηγαίνει κατόπι της.)

ΜΑΡΘΑ (φτάνοντας) :

Ἡ νύχτα πιάνει.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ :
Ναί, νὰ φεύγουμε καιρός.

ΜΑΡΘΑ :
Θὰ σᾶς ἔλεγα νὰ μείνετε ἀκόμα,
μὰ ἔδῳ ἔχει ὁ κόσμος κακὸ στόμα.
Μόνη δουλειὰ σὰ νᾶναι καθενός,

σκοτούρα ἄλλη καμιὰ σὰ νὰ μὴν ἔχη,
παρὰ τί κάνει ὁ ἄλλος νὰ προσέχη,
κι ὅπως καὶ νὰ φερθῇ, στὴ γλώσσα του θὰ πέση.
Ἄλλὰ τὸ ζευγαράκι μας ;

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ :
Ἐκεῖθε εἶναι φευγάτο.
Πεταλουδίτσες παιγνιδιάρες.

ΜΑΡΘΑ :
Σὰ νὰ τῆς ἀρέση.
ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ :
Κι αὐτὴ ἐκείνου. "Ε, ἔτσι εἶναι ὁ κόσμος ἔδῳ
κάτω.

(Μεταφραστικὴ δοκιμὴ) ΚΩΣΤ. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ

ΟΙ ΖΩΓΡΑΦΟΙ ΤΟΥ ΒΑΛΚΑΝΙ- ΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ○ ○ ○ ○ ○

On doit le dire avec la dou-
leur de sentir à combien de belles
organisations on refuse un deve-
loppement si productif pour la so-
cieté, plus par indifférence que par
hostilité.

EUGÈNE CARRIERE

Μιὰ ἀγανάκτησις ἅγια ἐμπνέουσε τὰ λόγια ποὺ φα-
νερόνουν τὴν πίκρα τοῦ Ἑλλήνα τεχνίτη.

Τὸ Θεωμόπουλο ποὺ ἔῃ μεσ' στὰ ὄνειρα τῆς τέ-
χνης, ποὺ ξέρω ποὺ ἔχει τὴν αἰώνια ἄσβυστη φωτιὰ
ποὺ δημιουργεῖ τὰ μεγάλα, μπορούμε νὰ τὸν πάρουμε
ὥσάν τὸ σύμβολο καὶ σάν, τὸ θῦμα τεχνίτη, στὸν τό-
πο μας.

Εἶναι παραπάνω ἀπὸ τραγικὰ ἀνείπωτη ἡ ἀγωνία,
ἡ κόλαση ἐκείνου, ποὺ ἔχει κατὶ νὰ πῇ, κατὶ νὰ δη-
μιουργήσῃ, κατὶ ποὺ τὸ πνίγει ἡ κακούργα περικυ-
κλωσιὰ καὶ τοῦ ἄλυσσοδένει βάρβαρα τὴν ἐκδήλωσι
κακοδέχοντας κάθε του πονοχαρά. Ὁ καλλιτέχνης ποὺ
λαχταρᾷ, ποὺ ὀνειρεύεται ὅλημερίς τὴ συμπάθεια
τῆς κοινωνίας· στὶς ἐκδηλώσεσ του, τὸ ἐνδιαφέρον, τὴν
προσοχή, τὴν ἀγάπη, τοὺς ἐνθουσιασμούς, τὴ διονυ-
σιακὰ μέθη, βρίσκει τὴ μοῦχλα τὴν πνευματικὰ,
τὴν ἐγκληματικὰ ἀναισθησία, τὴν ἀπαίσια ματαιότητα
τοῦ ἀφόρητου βουρζουαζοῦ. Τὸ ν' ἀγόραζε τὸ ἔθνος
γιὰ 400,000 χιλιάδες δραχμῆς, ἔργα ἀληθινά, ποὺ θὰ
ἐδίδασκαν τὴ ὑψηλὴ καὶ τῆς τέχνης, θᾶτανε πάντα
μιὰ αἰσθητὴ ὠφέλεια γιὰ τὴν τέχνη σιὸν τόπο μας καὶ
ἄς εἴτανε καὶ Κινέζικα.—Τώρα ὅμως πρόκειται γιὰ
τὰ ζωγραφικὰ ἔργα τοῦ κ. Γ. Σκῶτ ποὺ ἀγοράστη-
καν στὴν Ἀθήνα καὶ ὄχι γιὰ τὸ εἰκονογραφικὸ ἔργο
του ποὺ στέκεται καλὰ στὸ εἶδος του, ποὺ ἡμποροῦσε
νὰ διαφημίσῃ καλλίτερα τὶς νίκες μας, παρὰ ἡ φκεια-
σιδωμένη ζωγραφικὴ του.

Κ' ἡ φωνὴ τοῦ Θεωμόπουλου—εἶναι φωνὴ πονε-
μένου, ὁ πόνος του εἶνε πόνος μας—γιατὶ εἶναι ἀνή-

θικο νὰ πλουτίζουνε οἱ ἐπιτήδειοι, ποὺ σκοτώνουν μετὰ τὴ μετριότητά τους κάθε πνοὴ τῆς τέχνης.

Ὅσο κι' ἂν δὲ χωρὰ σωβινισμὸς στὴν τέχνη, ξέρουμε ὅμως πὼς στὴν Εὐρώπῃ οἱ ξένοι δὲν ἔχουνε κανένα δικαίωμα στὰ διαγωνίσματα ποῦχουνε χρηματικά βραβεῖα καὶ πὼς αὐτοὶ προστατεύουνε τοὺς δικούς τους.

Νομίζω πὼς ἡ Ἀρνασσία μας, ἡ κυβέρνησή μας, ἡ κοινωνία μας, εἶχαν ὅλα τὰ μέσα νὰ δοκιμάσουν τὴν ἀξία τῶν ἰδικῶν μας τεχνιτῶν καὶ νὰ ἐνθαρρύνουν νὰ, νὰ ἐνθαρρύνουν, ὅσους εἶχαν πραγματικὴ ἀξία ἐκλέγοντάς τους καὶ καθιερώνοντάς τους στὸν τόπο τους. Καὶ μόνο σὰ δὲν μπορούσαν νὰ δώσουν κάτι καλὸ, τότες νὰ καλέσουνε ξένο ἀπ' τοὺς καλυτέρους γιὰ νὰ τοῦ ἀναθέσουνε, κ' εἴσι θὰ κέρδιζε, μετὰ τὴν ἀξία του καὶ ἡ τοπικὴ τέχνη· τὸ ὅτι φανερόνεται ἀστοργικὰ ἀδιάφορη ἡ πολιτεία γιὰ τὴν τέχνη μας εἶναι ὁδυνηρὰ πασίγνωστο.

Μὲ τοὺς λιγοστοὺς φιλότεχνους, μετὰ τοὺς ἄμουςους ἀστους καὶ μετὰ τὴν ἀμόρφωτη καὶ ἀναισθητὴ περικυκλωσιά μας δὲν προκόβει τέχνη. Ὁ Tolstoi εἶπε πὼς ἡ Τέχνη εἶναι ὁ σφυγμὸς τοῦ πολιτισμοῦ, σ' ἓνα του βιβλίο γιὰ τὴν τέχνη. Καὶ μεῖς κιντυεύουμε νὰ εἴμαστε χωρὶς τέχνη, ὕστερ ἀπ' τὴ νίκη—δὲν ἔπρεπε κάθε πόλῃ μας νὰ ζήσει τὰ παλληκάρια της, κάθε δήμος νὰ ζωγραφίσῃ τὸ πάνθεό του;—Πότες θὰ συστήσουν τὰ μουσεῖα τους ἡ Ἀθήνα, ἡ Θεσσαλονίκη, ἡ Λάρισα, τὰ Γιάννενα καὶ τόσες ἄλλες πόλεις; Σὲ μιὰ πόλῃ ποὺ δὲν ἔχει θέατρο, βιβλιοθήκη καὶ μουσεῖο ἀδύνατο νάιναι πολιτισμένη—κάποιος Ἀγγλὸς κριτικὸς εἶπε πὼς ταξιδεύοντας κανεὶς μετὰ τὸ βατόρι σὰν πλησιάζει σὲ πολιτεία ποὺ δὲ φαίνεται κανένα μνημεῖο ἢ μὴ βγῇ ἔξω—ἔτσι θὰ καταντήσουμε τὴν Ἑλλάδα ποὺ δὲ θὰ μᾶς σώζουμε μηδὲ τὰ παλιὰ μας ρέπια.

Ἀπ' τὸν κ Βενιζέλο προσμένουμε νὰ πάρῃ στὴν προστασία του τὴν τέχνη, δημιουργώντας στὸ τέλος κ' ἓνα ξεχωριστὸ ὑπουργεῖο—ὠραίων τεχνῶν. Μόνο μετὰ ἡ ἀνώτερη συμπάθεια τῆς πολιτείας, ὅπως γίνεται κι ἄλλοῦ, μπορεῖ νὰ πάρῃ τὸ δρόμο της ἡ Τέχνη μας.

ΑΠΡΟΣΩΠΟΣ

ΣΑΑΔΗ.—Μιὰ σταγόνα τῆς βροχῆς ἔπεσε στὴ θάλασσα καὶ τᾶχσε ἀπ' τὴ ντροπή.

—Ὡ θαλάσσα, φώναξε, εἶμαι τόσο μικρὴ, ταπεινὴ ἐγὼ μπρὸς στὴν ἀπεραντοσύνη σου!..

Ὅμως γιὰ τὴν ταπεινοσύνη της ὁ Θεὸς διάταξε ἓνα ὄστρακο θαλασσινὸ νὰ τὴ περιμαζέψῃ καὶ τὴν ἀναθρέψῃ. Σὲ λίγον καιρὸ ἡ σταγόνα μεταμορφώθηκε σ' ἓνα λαμπρὸ μαργαριτάρι, ποὺ στόλισε τὸ στέμμα ἐνὸς σουλτάνου.

Ὁ Θεὸς τῆς ἔκανε τὴ μεγάλη αὐτὴν τιμὴ γιὰτὶ εἰξέρε νὰ μένῃ ταπεινὴ. Νίκησε γιὰτὶ ἔκανε τὸν ἑαυτὸ της ἴσο μ' ἓνα τ.ποτα.

Ἡ ΚΟΙΝὴ ΓΝΩΜΗ

Ο ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΣ

Φίλτατε,

Ὁ «Νουμάς» εἶναι τίμιο φύλλο, εἶναι καὶ λεύτερο βῆμα ἀκόμα. Ποτὲ δὲν ἀρνήθηκε τίς στήλες του στὸ Δίκιο καὶ στὴν Ἀλήθεια—ἀκόμα κι ὅταν ἡ ξένη ἀντίληψη ἔτυχε νὰ μὴ συμφωνεῖ μετὰ τὴ δική του. Ἔτσι ἐλπίζω νὰ μὴ ἀρνηθεῖ καὶ τώρα τίς στήλες του σ' ἓναν ποῦρχει νὰ διαφωνήσει μαζί του, νὰν τοῦ ἀποδείξει μὲ γεγονότα καὶ ὄχι μετὰ λόγια πόσο ἀδικεῖ μετὰ τίς συγχές του ἐπίθεσες ἓναν ἄνθρωπο ἀξιοκάθε τιμῆς καὶ κάθε ἀναγνώρισης.

Κι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶναι ὁ κ. I. M. Δαμβέργης, ὁ ἰδιαίτερος γραμματέας τοῦ κ. πρωθυπουργοῦ. Ἄλλος ἄνθρωπος, μιὰ τόσο πιστευτικὴ θέση θὰ τὴν ἐκμεταλλεύονταν γιὰ λογαριασμὸ του, νὰ πλουτίσει αὐτὸς ἢ νὰ πλουτίσει τοὺς δικούς του, νὰ σκορπίσει θέσες τετράπαχες δεξιά ξερβά, σὲ φίλους καὶ δικούς. Ἐκκεμε τίποτ' ἀπ' αὐτά; Ἐμπρός· τὰ πράματα εἶναι δῶ, ἐδῶ καὶ οἱ ἄνθρωποι. Διαχειρίστηκε στὴν ἐποχὴ τῶν πολέμων ἑκατομμύρια, ἀρκετὲς χιλιάδες μάλιστα ἀνεξέλεχτα, κι ὅμως ἡ διαχείρισή του, ὁλοκάθαρη καὶ κατάλευκη, ἓνα ψεγάδι δὲν ἔχει νὰ τὴ μαυρίσει.

Τὸν κατηγοροῦν γὰρ ἐμπάθεια. Μὰ πέτε μου, σὶδ Θεὸς, ποὺ βρίζεται κρυμμένη ἡ περιήρημ αὐτὴ ἐμπάθεια, ὅταν ὁ κ. Δαμβέργης, καθαρευουσιάνος φανατικὸς, παίρνει τὸ δημοτικιστὴ Πορφύρα ἀπὸ τίς ταιλαιτωρίες τοῦ στρατώνα καὶ τὸν τοποθετεῖ στὸ ἰδιαίτερο γραφεῖο τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ; Στὸ ἴδιο γραφεῖο εἶχε τοποθετήσει, ὅσο βαστούσανε οἱ δύο πόλεμοι, τὸ δημοτικιστὴ κ. Καζαντζάκη. Φροντίζει νὰ βρεῖ δημόσια θέση γιὰ τὸ δημοτικιστὴ κ. Φιλήντα. Εἶναι φίλος στενὸς τοῦ δημοτικιστῆ μουσικοῦ κ. Καλεμοίρη. Συχνάζει ταχτικά στὸ φιλολογικὸ σαλόνι τῆς φανατικῆς δημοτικιστρίας κ. Αὔρας Θεοδωροπούλου. Καὶ τόσα καὶ τόσα ἄλλα ἀκόμα.

Καὶ ὕστερα ἀπ' ὅλ' αὐτὰ ἔρχεται ὁ «Νουμάς» μετὰ σάτυρες, μ' ἐπιγράμματα, καὶ μετὰ λογῆς ἐπίθεσες νὰ τὸν παρουσιάσει γιὰ πρόσωπο κωμικὸ κι ἀχαρᾶχτηριστο.

Ἐλπίζω πὼς ἐδῶ κ' ἐμπρὸς τὸ ἀδίκιο αὐτὸ θὰ πάψει καὶ ὁ «Νουμάς», ὁ φίλος τῆς Ἀλήθειας καὶ τῆς Δικαιοσύνης, δὲ θὰ φέισι στὶς στήλες του μέσα νὰ σατυρίζεται ἀδίκῃ ἓνα τόσο ἀξιοσέβαστο πρόσωπο.

Δικός σου

ΝΕΟΕΛΛΗΝΑΣ

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Χρ. Παλ. Χανιά. Σοῦ τὰ στείλαμε. Στείλε μας.

κ. Γ. Βουδ. Εὐβοία. Λάβαμε καὶ τίς ἄλλες 10 καὶ σ' εὐχαριστοῦμε.

κ. Στ. Σταθ. Τὸ γράψαμε πὼς δὲ θέλει νὰ βάλλει τὴν ὑπογραφή της, ὥστε ἀδίκῃ μᾶς παρακαλεῖς. Ἀφοῦ σ' ἄρσσε ἡ μετάφραση, τί τὰ θές τὰ παραπάνου; — κ. Ν. Ζ. Τὸ χαρτί τῶν «Παναθηναίων» εἶναι πιὸ χοντρὸ ἀπὸ τὸ χαρτί τοῦ «Νουμά». Ὡστόσο, γιὰ τὴ χρῆση, ποὺ λές, κάνει καὶ παρακάνει. Κρίμα μόνο ποὺ δὲν τὰ λαβαίνουμε.